

SAKSFREMLEGG

Sak nr.

Saksmappe nr: Arkiv: Saksbehandler:
2018/2028 **F00** **Jon-Kristian
Pedersen**

Til behandling i:

Saksnr	Utvalg	Møtedato
10/18	Eldrerådet	04.06.2018
	Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne	
23/2018	Helse-, sosial- og omsorgsutvalget	06.06.2018
	Kommunestyret	

Velferdsteknologi i Lier kommune

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Lier kommune tar i bruk tar i bruk tilgjengelige hjelpemiddel (velferdsteknologi) og løsninger for at innbyggerne skal oppleve livsmestring gjennom økt frihet, trygghet og mestring – jfr. utkast til helse, omsorg og velferdsplan 2018 – 2026.
2. Arbeidet gjennomføres innenfor tilgjengelige rammer og muligheter velferdsteknologiprojekt i Lier kommune har. Prosjektperioden er fram til desember 2020. Det forutsettes implementering og videreføring i drift etter endt prosjektperiode. Informasjon og rapportering skjer løpende i prosjektperioden. Prosjektet evalueres ved overgang til drift.
3. Det legges vekt på involvering av brukere, innbyggere og medarbeidere.
4. Responssenterløsning for Lier kommune utredes og settes i drift innen 2019.

Rådmannens saksutredning:

Sammendrag:

Velferdsteknologi er å ta i bruk tilgjengelige hjelpemiddel og løsninger for at innbyggerne skal oppleve livsmestring gjennom økt frihet, trygghet og mestring. Innovasjon og velferdsteknologi er et viktig fokusområde i forslag til helse, omsorg og velferdsplan som har vært ute på høring nå.

Lier kommune etablerte tidlig i 2015 et to-årig velferdsteknologiprojekt. Evaluering av prosjektet i 2017 viste bl.a. at videre arbeid med velferdsteknologi i kommunen burde forankres sentralt og behov for satsing på opplæring. Involvering av medarbeidere, brukere og innbyggere er sentralt og en viktig forutsetning for å lykkes.

Basert på egne erfaringer, erfaringer fra andre kommuner, nasjonale og kommunens egne føringer videreføres prosjektet i en ny fase fram til 2020, med mål om å prøve ut og implementere teknologi i helse, omsorg og velferdstjenestene.

Vedlegg:

Fra 2017 «Oppsummering med vurderinger etter to-årig prosjekt innenfor velferdsteknologi i Lier kommune».

Bakgrunn for saken:

I kommunestyret 15.12.14 ble det vedtatt at det skulle etableres et to-årig velferdsteknologi-prosjekt (prosjekt 9498) for å kartlegge, prøve ut teknologi i mindre skala. Som en avslutning på dette prosjektet ble det lagt frem en oppsummering i mars 2017.(vedlegg) Her ble det redegjort for tiltak som var igangsatt i Lier kommune, samt føringer for det videre arbeidet. For i større grad realisere bruken av velferdsteknologi ble det gitt innspill på å etablere et overordnet prosjekt i kommunen.

Her ble det også skissert en oversikt og beskrivelse av oppgavene som burde legges inn i videreføring av det tidligere prosjektet. Målsettinger fra forslag til HOV (helse- omsorg og velferdsplanen) med tiltak, - danner grunnlag for velferdsteknologiprojektet

Hva mener vi med velferdsteknologi og hva vil vi:

- Teknologiske hjelpemidler og assistanse som skal bidra til økt trygghet, sikkerhet og sosial deltakelse
- Styrke evnen til livsmestring i hverdagen til tross for sykdom og nedsatt funksjonsevne
- Bidra til forbedret ressursutnyttelse og kvalitet på tjenestetilbudet

Hjelpemidler og velferdsteknologiske løsninger kan søkes (tildeles) gjennom kommunen, andre offentlige instanser eller man kjøper det privat.

Målgruppe: Hjemmeboende, institusjonene og bofellesskap i alle aldre.

Status nasjonalt

Fra 2013 har det systematisk gjennom Nasjonalt velferdsteknologiprogram blitt testet ut ulike velferdsteknologiske løsninger. Pr. mai 2018 var det 263 kommuner som har deltatt med 36 prosjekter i programmet. Målet med dette programmet er at velferdsteknologi skal være en integrert del av kommunale helse- og omsorgstjenester fra 2020, og bidra til at det tilrettelegges for personer med helseutfordringer. Dette for at de skal ha trygghet til å kunne mestre eget liv og bo i egen bolig lengst mulig. (NOU 2011:11 innovasjon i omsorg og Omsorg 2020 – regjeringens plan for omsorgsfeltet)

Det foreligger to rapporter fra Nasjonalt velferdsteknologiprogram som gir god dokumentasjon på gevinster:

Nr. 1. (2015)

- Lokaliseringsteknologier (GPS)
- Elektronisk medisineringsstøtte (elektronisk medisindispenser)
- Elektroniske dørlåser (e-lås)

Nr. 2. (2017)

- Digitalt tilsyn
- Oppgraderte pasientvarslingssystem/sykesignalanlegg
- Logistikk-løsning for mer optimale kjøreruter og bedre kvalitet på tjenester

Helsedirektoratet har i november 2016 utarbeidet en rapport med «anbefalinger om responstjenester for trygghetsskapende teknologier»

Erfaringer fra de kommunene som har kommet lengst med innføringen av velferdsteknologi viser at tekniske utfordringer med skalering, informasjonssikring og sammenkobling med de kommunale fagsystemene er en sentral barriere for kommunene. I Lier kommune benyttes fagsystemet Profil (elektronisk pasient journal – forkortelse EPJ) som dokumentasjon i helse- og omsorg og velferd.

Fraværet av en felles infrastruktur hemmer utbredelsen av velferdsteknologi. Med dette som bakgrunn ble det identifisert et behov for et nasjonalt velferdsteknologisk knutepunkt (kalt knutepunkt), som kan sørge for nødvendig informasjonsflyt mellom velferdsteknologiske løsninger og de ulike IT-systemer som benyttes i helse- og omsorgssektoren (f.eks. EPJ). Dette for å ivareta flyten av informasjonen på en sikker og enhetlig måte. Markedet for teknologiske løsninger har vært preget av at kommuner kjøper inn utstyr (f. eks for varsling i hjemmet) og systemer fra leverandører som separate løsninger. Dette gir tilfredsstillende tjenester for brukerne, men når antallet løsninger (f.eks. sensorer) og utstyr øker, oppstår det en utfordring når systemene ikke er integrert og dermed ikke «snakker med» hverandre.

Helse- og omsorgsdepartementet (direktoratet for e-helse) arbeider med en felles leverandør funksjon for IKT (informasjon og kommunikasjonsteknologi) i helse- og omsorgstjenesten. Dersom dette blir realisert vil det etableres en felles grunnmur for digitale tjenester og bidra til felles standard og IKT- infrastruktur. Dette vil igjen bidra til bedre samarbeid/informasjonsflyten mellom forvaltningsnivåene (for eksempel kommune og spesialisthelsetjenesten).

Status i Lier:

Hjemmetjenesten har fra 2012 inngått avtale med Vakt og alarm as for mottak av trygghetsalarm og utplassering av nøkkelbokser hos brukere. Avtalen blir forlenget til juni 2019, inntil kravspesifikasjon med fremtidig bruk er utarbeidet i kommunen
Lier kommune har fra 2015 iverksatte velferdsteknologiske tiltak.

Eksempel på tiltak:

Sykesignalanlegg og digital løsning for legemiddelhåndtering i sykehjem, samt mobil omsorg (EPJ dokumentasjon på nettbrett) i hjemmetjenesten. Statusrapport/orientering i politisk sak juni 2017 «Velferdsteknologi i Lier kommune - hvor står vi og hvor går vi?» beskriver dette mer utførlig.

Med bakgrunn i saken fra HSO i juni 2017 legges følgende til grunn for arbeidet:

- Administrativ og politisk forankring
- Tjenesteanalyse og tjenesteutvikling
- Kompetanse
- Behovsanalyse og gevinstplanlegging
- Prosjekt og arbeidsgrupper
- Strategi/planer
- Teknologi /IKT
- Anskaffelse
- Utrede resonscenterløsning
- Implementering og drift

Erfaringer og samarbeid med andre kommuner:

HSO-utvalget og formannskapet behandlet i april møterunden sak om samarbeid med Drammen kommune og vedtok flg. «Lier kommune ønsker å samarbeide med Drammen kommune om velferdsteknologiske løsninger når dette er hensiktsmessig» (HSO sak 12/2018).

I regionen er ulike modeller for bruk av velferdsteknologi blitt utprøvd. Noen kommuner er på lik linje med Lier i startfasen og i mindre grad implementert teknologien i sine helse- og omsorgstjenester. En av årsaken er blant annet at kommunene har avventet en anbefaling på en felles nasjonal infrastruktur og rammeverk for teknologi.

Drammen som slås sammen med Nedre Eiker og Svelvik er i en tidlig planprosess for å vurdere/etablere en responscenterløsning. Et responscenter mottar meldinger/alarmer fra brukerne i kommunen, og videresender informasjonen eller utførelsen til f. eks hjemmetjenesten i den enkelte kommune. Sentralt i arbeidet med implementering av velferdsteknologi i hjemmetjenesten/ambulerende tjenester er avklaring på drift og organisering av et mulig responscenter. Kongsbergregionen som innbefatter totalt 7 kommuner, har kjøpt en teknisk responscenterløsning/plattform, og arbeider nå videre med anskaffelse/rammeavtale og organisering av tjenesten. Her kan det tilbys en løsning hvor andre kommuner kan tilslutte seg responscenteret med organisering forankret i kommunelovens §27. Øvre Eiker, Modum, Sigdal og Krødsherad har som Lier kommune ikke tatt endelig beslutning på hvilken fremtidig responscenterløsning som er aktuell.

Velferdsteknologi i Lier – mål og innhold:

Overordnede målsetting: Bedre tjenestetilbudet ved bruk av velferdsteknologi i tråd med nasjonale føringer, og mål knyttet til helse, omsorg og velferd i Lier kommune. Sentralt vi være livsmestring hos Liungene, som også beskrives i utkastet til HOV- planen.

Kommunens digitaliseringsstrategi skal utarbeides i løpet av 2018/19 og her vil velferdsteknologi også inngå. Denne strategien skal gi føringer om bruk av teknologi til å fornye, forenkle og forbedre, samt tilby tjenester som er enkle å bruke, effektive og pålitelige. Dette skal gi målrettet kompetanseøkning hos ledere og ansatte. Forankring og involvering skjer gjennom det etablert tre-partssamarbeidet.

Organisering av velferdsteknologi prosjektet: Etablering av styringsgruppe og en prosjektgruppe som skal jobbe med tiltak fastsatt i mandat fra rådmann basert på grunnlaget i denne saken. Sammensetningen av prosjektgruppen vil i hovedtrekk bestå av ansatte som er knyttet tett opp mot tjenesteutførelse i kommunen. Det etableres referansegruppe og eksisterende arenaer i kommunen benyttes for involvering og gjennomføring.

Prosjektet skal gi konkrete resultater med nytteverdi for læring når det tas i bruk i utførende tjenesteeenheter. I tillegg til intern kapasitet og kompetanse vil det være aktuelt å samarbeide med eksterne offentlige og private aktører. Prosjektperioden er fastsatt frem til 30.12.20. Arbeidet evalueres.

Mål i prosjektet og innføring av velferdsteknologi vil være:

1. Utsette behovet for omfattende tjenester – BEON prinsippet (best effektive omsorgsniv)
2. Forebygge funksjonsnedsettelse og skade hos Liungene
3. Kvalitetsforbedring og effektivisering av de kommunale helse- og omsorgstjenestene
4. Økt trygghet for brukere og deres familie/pårørende

Bruk av velferdsteknologiske løsninger skal gi gevinster både for brukere, pårørende og helse- og omsorgstjenestene i kommunen.

Gevinster er dokumentert i ovennevnte Nasjonalt velferdsteknologiprogram sine rapporter fra 2015 og 2017:

- * økt kvalitet på tjenesten
- * økt mestring, verdighet og aktivitetsnivå
- * spart tid i utførelsen av tjenesten
- * unngåtte kostnader

Velferdsteknologitiltak hentet fra HOV planen 2018 - høringskast.

Tiltak 1- Som en del av prosjektet lages en handlingsplan for velferdsteknologi 2018 – 2021 som gir føringer for hva kommune skal prioriteres fremover, og hvilke strategiske valg som bør gjøres. Et strategisk valg vil her f.eks. være om kommunen skal samarbeide med andre kommuner om innføring av Velferdsteknologi, eller om vi skal stå alene.

Tiltak 2- Kompetanseheving og forankring i tjenestene

Det må gis opplæring og nye rutiner må innarbeides. Ansatte i tjenestene må ha eierskap til og være trygge på at kommunen skal lykkes med å gi gode tjenester og realisere gevinster av den. En ser at der hvor ansatte er usikre på teknologiløsningen og feil oppstår, går de raskt tilbake til gamle rutiner. Velferdsteknologiens ABC som er utarbeidet av KS, skal innarbeides som opplæringsverktøy i Lier kommune.

Tiltak 3 – Etablering av et senter for mottak av meldinger fra bruker (responscenter)

Responscenter er en teknisk løsning som skal kunne motta, vurdere, dokumentere og respondere på varslinger fra brukere av velferdsteknologiske hjelpemidler.

Tiltak 4 - IKT infrastruktur

Kommunikasjonen mellom teknisk løsning hos tjenestemottaker og responscenterløsning er en kritisk komponent. Fungerer ikke denne så vil ikke varsler fra tjenestemottaker nå frem til responscenterløsningen og fjernovervåkningen av teknisk løsning hos tjenestemottaker vil opphøre

Økonomi i prosjektet:

År	Forbruk	Resterende investeringsmidler
2015	505.784	7.494.216
2016	1.486.981	6.007.235
2017	1.008.399	4.998.836
2018 (jan.- mai)	369. 645	4.629.191

Prosjektet har til rådighet fra «prosjekt 9498» (velferdsteknologi i henhold til sak 44/2014) pr. mai 2018 ca. 4,6 mil. kroner. I tillegg kan det disponeres investeringsmidler på 2 mil. kroner fra IKT handlingsplan.

Store deler av midlene er planlagt knyttet til økt kompetanse i velferdsteknologi. Dette er opplæring som både vil være gruppebasert, - samt bidra til spisskompetanse hos noen ansatte som vil inneha en utvidet funksjon innen velferdsteknologi i kommunen.